

כדורעף

מי יסע לפרים?

בהודעה שנבחרת לאומית של ישראל תש"ח בתף באליפות אירופה בכדורעף, העומדת להפתח בשביעי לספטמבר בפריס, פרצה ה"ערה: מועדון ביתר תבע מבחן, והמחלקה לתרבות הגוף הכריזה על מבחן בכדורעף. רוב שחקני הפועל נמצאו בארץ, מחוץ לאחד, משה דניאל, המשתתף במסעה המוצלח של נבחרת הפועל באירופה. ביתר הרכיבה קבוצה מעולה סין (ששחקו בכדורעף עוד בהיותם בסין). הפועל וביתר באו למגרש הכדורעף של הפועל בבקעת-עליה ואחר באו גם נציגי המחלקה לתרבות הגוף, ברוך בג וחיים ויין. השופט הראשי בתחרויות היה פרופסור זולטן דיקשטיין.

מבחן לשופט נקבע שהקבוצה המצטת בשלש מערכות חוץ המש תבקע כמעולה. במערכה הראשונה באה הפתעה: ביתר זכתה בשיעור של 12:15. מיד קם רעש גדול. הפועל טען שהשופט אינו יודע לשפוט ולפני מבחן לקבוצתו יש לערוך מבחן לשופט. נציגי ביתר הודיעו (בצעה) שהפועל אינו יודע להפסיד בכבוד. הפועל טען שהוא לא יתן לשחקניו עלות על המגרש כל עוד לא הוחלף השופט. המחלקה לתרבות הגוף הופיעה גם הפעם כמפשרת ולבסוף חדלו הצעקות ונמשכו המ"ערכות.

הפועל גילה עליונות וגבר בשתי המערכות הבאות (5:15, 5:15). אך התוצאה של ההכרעה נבחרת משחקנים בודדים ולא מגרעין קבוע השפיעה במערכה הרביעית. המלחמה במערכה זו התנהלה על כל כדור וכדור. הביתרים הצ"ליחו בתחילה וגרמה היה שהנצחון יהיה להם (10:14). אך אנשי הפועל לא התייאשו, השוו ל"14:14, לבסוף (14:16) בכל שלשלת המשי"חקים.

הטוב שבכל השחקנים היה בחור שחור ומוצק מבית-זרע י. חיים בורר (23). לעומתו התבלט בין הביתרים וחקקה, עולה סין שאינו מגלה את שמו והמצטיין מלבד במשחק הכדורעף גם בניגיה על הפסנתר ושירה.

לאחר התחרויות הציע נציגי ביתר, שקבר"צמו הפסידה, שהנבחרת הישראלית תורכב מקבוצת ביתר בחיזוק ארבעה שחקני הפועל. נציגי הפועל טען את ההפך מכיון שקבוצתו נצחה. שתי הקבוצות טענו שהשופט היה חלש ונקבע מבחן שני. התמרון הפריע בעד המבחן והרכבה של הנבחרת הישראלית נקבע במשא ומתן.

כדורסל

מי יסע לתורכיה?

כאשר הגיעה ההזמנה לטורניר בינלאומי בכדורסל בתורכיה (מחצית ספטמבר) הציעה המחלקה לתרבות הגוף לערוך מבחן על

אנו רוצים מבחן על כל המקומות. הדיון עבר מהגרש לשולחנות הכתיבה. המבחן לא יצא לפועל.

המחלקה נסתה כוחה, החזק בפשרות, הצי"ע שיוון (ששה הפועל, ששה מכבי), נדחתה על-ידי הפועל שראה בכך אי-התחשבות בכש"רון שחקניו: "אם יש לנו יותר כדורסלנים מדוע לא יסעו? מפני שהם של הפועל?"

לאחר חדשים, משחק

בחדשים האחרונים לא היה לקבוצת הכ"דורסל של מכבי-מצקין יריב מתאים למשחק: קבוצת הנוער של מכבי-חיפה חזקה מדי, נסיעה מחוץ לעיר כרוכה בהוצאות כספיות ונגד הפועל איסור לשחק.

החברים התמרמרו, ודרשו משחק. מבוקשם נתן להם כשעלתה בדעתו של חבר הקבוצה, אליהו הירש, האפשרות להפגש עם נבחרת חיל הים (מקום שלישי באליפות הצבא).

שתי הקבוצות נפגשו בשעות הערב במגרש צבאי מואר: עשר דקות לאחר תחלת המשחק היתה התוצאה 10:12 לטובת המצקינאים. בהרכב חיל הים הוכנסו שניים והשלישיה המתקיפה: יצחק בן חיים (מורח), יוסף אבו רציה, ויוסי אסיקוביץ, סיימה את המחצית (12:25) לטובת חיל הים.

במחצית השנייה שחקו המצקינאים ביתר מרץ וקלעו כמה סלים (חיים קסלן ואליהו הירש).

אולם התקפת חיל הים בעזרת זיוי (יצחק) מחורו בהגנה הבטיחה את הנצחון בהפרש סלים ניכר: 29:45.

שחיה

הגביעים באו הביתה

"ברוך השם, רואים גם שחינים חדשים" — הפליט מאמן השחיה הוותיק של ברית-מכבים-עזרי, ברנהרד ויינרין (שעזב את ההדרכה בשחיה מכיון שהחליט להתחתן) אך הצעירים נטלו גם את העבודה: — לפני התחרויות מתחו את המסלולים על המים הצלולים של ברכת השחיה גלי-גיל, ברמת-גן, ואחר נזקו לברכות כדי לזכות בגביעים. הקהל הרב שהקיף את הברכה מכל צדדיה והפריע שופ"טים לקבוע את הזמנים, תבע, בלי הפסק, סדר, אך הוא בצמצו חסם את כל היציאות והמבוי"אות.

המפעל הצליח. הסדרנים הצעירים של המכבי-הצעיר שכחו שעליהם לשמור על ה"סדר. אך חוסר הסדר לא מנע בעד ההדרכה מפעל-העשרה המסורתי. המלחמה במים היתה הכלתית ביותר. המטרה לא היתה השגת הזמ"נים הטובים ביותר מהשיאים, כיון שבברכת השחיה ברמת-גן אי אפשר להשיג שיאים אך אפשר לחזור הביתה עם גביעים, הנושאים

בשחיה זוהי למשחה שעליו נקרא הגביע. היתה טונוגטית לחימה באוניברסיטה העב"רית ונפלה עם ההתקפה על שירת הרופאים שהביאה אספקה להר-הצופים.

לשחיית 100 מטר שחיה חפשית לגברים הוצר גביע שנשא את שם עמנואל (אמה) רוטשטיין, שנולד בשנת 1927 בתל-אביב ועבר לגור בגיל צעיר לרמת-גן, וזכה בגביע אגודת ברית-מכבים-עזרי ע"ש קליינשמיט וב"גיל 18 זכה באליפות הנוער במשחה שעליו נקבע הגביע. הגה את רעיון הקמת בריכת השחיה גלי-גיל. בפרוץ המלחמה למד באר-צות-הברית אך חזר לארץ בסיימו קורס טיס.

נפל מעל ירושלים בהתקלקל מטוסו. על שמו של אילן בילר נקבע גביע בשחיית 100 מטר גבר. א"י לך, שהחל את ראשית צעדיו ב"ברכת השחיה בגן-הדסה נולד בתל-אביב בשנת 1929. בגיל שבע התחיל שוחה גב ובשנות 1946-7 זכה באליפות הנוער. סגנונו רעיון והמדויק נתן תק"ו וות רבות ביחס להתקדמותו בשחיית הגב אך הוא התגייס לפלמ"ח והשתתף במספר קר"בות. בהתקפה על לטרון נפל. אחיו הצעיר, עזרי, ממשיך במ"סורת השחיה.

הגביע בשחיית חזה למרחק של 200 מטר זכה לשם כפול: הוא נקבע על שמו של נתן מזור ובשנה החולפת זכה בו אוריאל גיל שנפל השנה. נתן מזור נר"ד בגרמניה בשנת 1924 וב"היותו בן 11 נכנס לאגודת ברית-מכבים-עזרי. התאמן בצופיים והתגייס לפלמ"ח הימני. בשנת 1948 נפל בעת שמהר לעזרת חבר שנפצע.

ל"400 מטר שחיה חפשית לג"ברים נתרם גביעו של בצלאל זולטוב, שנולד בשנת 1934 בירושלם. שרת בנוטרות והשתתף בהגנת-נצינים. חברו לכותרת גביע, בריגורא אנגלברג, נולד בהונגריה בשנת 1915 והיה קצין בצבא. נשלח בשליחות מיוחדת לחוץ-לארץ וזמן מה למרחק חה הנושא את שמו הוא למרחק של 50 מטר חזה נוער א"י.

יוסף גולדברג שנולד בפתח-תקה בשנת 1924 המשיך את מסורת הגבורה של משפחתו הוותיקה. הצטיין במשחק הכדור-מים ואף שגמר את הגנוסיה באחד-העם והתגייס מיד לנגב לא הפסיק את השחיה. בשבוע מתחרות שחיה קפח את חייו בתאונת דרכים וגביעו: 50 X 3 מטר משחה שליחים מעורב נוער ב"י. השוער הטוב ביותר לכדור-מים שקם בארץ, יצחק בינר, נפל בחיפה לאחר שהגן על שער קבוצתו, מכבי-חיפה, משך 10 שנים רצופות. זנקו מעל למים הבהילו את החלוצים שבאו לקראתו והקבוצה המצרית שבקרה בארץ לא הבינה כיצד הוא יכול לעצר כל-כך הרבה כדורים. הגביע על שמו הוא גביע כדור-מים לגברים.

גביע לנערים נושא את שמו של יעקב (ינאי) פריד שנולד בבדפשט בשנת 1927 ובשנפל בהתנגשות בין ההגנה והאצ"ל בזמן בואה של אלטנה בכפר ויתקין.

גביע 50 מטר שחיה חפשית לנעור ב"י נושא את שמו של אברהם פלק, שנולד בשנת 1931 בתל-אביב והצטיין במשחק הכדור-מים וטניס וזשולחן. נפל בקרב ב"ת-אפא בנגב.

נתגלו כוכבים. המשחים השונים גילו שתי תמונות. בין הגברים לא העלו כוחות חדשים והקרבות היו בין אותם השחינים שנלחמו בשנה שעברה. לעומת זאת נתגלו הרבה כוכבים חדשים בין הנערים. נחום (נחציה) בוק היה גבור התחרויות לאחר שזכה בשני גביעים. קרבות קשים היו לו עם חבריו לאגודה, ברית-מכבים-עזרי, ישעיהו (צמבאי) אלבאום וארנסט נסט. אך הוא הצ"ליח לגבור על יריביו.

דן קפליבצקי, הירושלמי ששחה כל הזמן בברית-מכבים-עזרי תל-אביב ומשתייך עתה למכבי-חיפה לקח, בקלות, את גביע 100 מטר גב (1:24,0 דקות). שאר הגביעים התחלקו בין חברי אגודות מכבי-חיפה (אובספלד ב"י 50 מטר חפשי נוער ב"י 34.2 ש', שושנה צולוף ב"י 100 מ' חזה לגברות — 1:43,0 דקות), מכבי פתח-תקה (לירזמן ב"י 200 מ' שחית חזה — 3:18,6 דקות, 50 X 3 מ' * 10 מ' שחיה חפשית — 1:07,4 דקות. 40 מ' שחיה חפשית — 5:40,6 דקות.

משחה שליחים מעורב נוער ב"י וברית מכבים עזרי (נסט ב"י 50 מ' חזה נוער א"י — 35.4 ש', 50 X 10 מטר חפשי משחה שליחים על שם עשרת הגבורים — 5:29,4 דקות).

השלישיה שלמה

לאחר שנשתיימו אליפויות הפועל בהאב"קות, טניס השלחן, כדורסל, אתלטיקה קלה והתאגרות הכריז מרכז הפועל על אליפות בשחיה: השלב הראשון יכלל תחרויות מחור וזו לסניפים השונים. בשלב השני תערכנה שתי תחרויות. אחת לאזור הדרום, השניה לאזור הצפון, ישתתפו בה השחינים שתפסו

שחיין ציוני מקרש קפוצה בברכת המבון הטכני בכוסטון (המפורסם והמשוכח שב-מכניונים בעולם), המיוחד לספורטאים מב"מחים במקצועות הטכניקה החדשה. אחד מהם, הארזרד אינרסון, פיתח שיטת צי-לומים רבת מהירות המאפשרת ניתוח צלילה לפרטיה. התוצאה: תמונה מעניינת זו.

מקומות ראשונים בתחרויות לסניפים (בשלב הראשון). השלב השלישי, הגמר, ייערך בת"חלת אוקטובר ויקבע מי הם אלופי השחיה של הפועל.

האליפות החלה כשנפגשו השבת בברכת גלי הדר בחיפה, 50 שחינים מסניפי חיפה, מסריקו כפר המכבי ודליה.

במשחה ל"66 מ' לילדים הצטיין יורם גלפמן בן ה"13, מחיפה. כששמע יורם את התוצאה (49,5 ש') שמח ואמר: "עשיתי אותו הזמן שעשה אמנו (אחיו של יורם, שחין) כשהיה בן 17, לפני שנה".

יצחק גלפמן, אלוף הפועל, שחה 100 מ' חזה בזמן 1:21,8 ד'.

אולם, למעשה, שלטה בברכה שלישיה ה"בנות החיפאיות: נגה למדני, אסתר וסילצקי, אסתר לוי. שלשתן תפסו שמונה מקומות רא"שונים. אסתר לוי, בת ה"15, שקבעה שיא יסוד לעזרות ב"200 מ' חתירה: 3:43,3 דקות. כן נצחה אסתר ב"סת מ' חתירה (3:33,8 דקות). אסתר וסילצקי, 16, אלופת הנערות ב"100 מ' גב, השיגה 3 מקומות ראשונים: 100 מ' חזה (1:43,5), 200 מ' חזה (3:46,0 ד') ו"100 מ' גב (1:42,2 ד'). המתחרה היחידה למרחקים 100 מ' חתירה לגברות, היתה נגה למדני, 17 וחצי, המחזיקה עדיין בשיאה משנת 1947 ל"50 מ' לילדות.

במשחה ל"400 מ' השתתפו גם גברים (התוצאות נחשבו לגברות לחוד ולגברים לחוד) ונגה אף הצליחה להשיג את אחד הגברים. זמנה ב"100 מ' 1:31,3 ד' ב"400 מ' 8:23,3 ד'.

כדורגל

לא רק בכבישים

קבוצה חדשה לכדורגל הוקמה לפני זמן מה. הקבוצה היא של אנד (לפני מיווג הקואו"פריטיבים לתחבורה) והיא כבר זכתה בנצחון על הפעל נתניה (1:5). הנהגים הוכיחו שהם שולטים בכדור כשם שהם שולטים בהגה ומ"הירותם על הכבישים לא הפריעה למהירות על המגרש. בשלל השערים לטובת הנהגים התחלקו: יהושע גלור (2), נסים אלמליח (2) ואליעזר שפיגל, שהוא מאמן הקבוצה, הס"תקב בשער אחד.

נגה למדני, אסר וסילצקי, אסתר לוי שלוש נערות, שמונה מקומות

את שמותיהם של עשרת חילי מכבי שנפלו במלחמת השחרור. על שמו של כל אחד מעשרת החללים נתרם גביע מיוחד למשחק מסויים.

לשחיית 100 מטר חזה גברות נתרם גביע נושא את שמה של אסתר (אמי) בירנבאום, שנולדה באוסטריה בשנת 1930 ועלתה ארצה עם עליית הנוער בשנת 1938. בת 10 החלה שוחה ובשנת 1947 היתה אלופת הנוער

ששה מקומות, להבטיח את יתר ששה המק"רות לכדורסלני הפועל הקוצרים נצחונות ב"אירופה (על נבחרת פריס 57:69; על זילויז"ניצר, ויוסלביה, 50:52).

ההצעה לא מצאה חן בעיני מכבי: "שינצחו אפילו את האמריקאים, מה זה מעניין אותנו?"

* מקצוע הכדורעף מפותח במיוחד בהת"יישבות העובדת.